

Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Työttömyysturvalaista (1290/2002) kumotaan peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea koskeva sääntely 1.5.2026 voimaan tulevalla lailla työttömyysturvalain muuttamisesta (49/2026). Kansaneläkelaitos maksaa yleistukilain (48/2026) nojalla yleistukea, jolla tarkoitetaan työttömyyden aikaisen perustoimeentulon turvaamiseksi tarkoitettua tukea. Yleistukilainsäädäntökokonaisuuden voimaantulon 1.5.2026 vuoksi on välttämätöntä antaa asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (1330/2002) muuttamisesta.

Työttömyysturvalain 3 luvun 7 §:ssä säädetään yritysomaisuuden myyntivoiton vaikutuksesta. Työttömyysturvalain 1.5.2026 voimaantulevan 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan ansiopäivärahaan ei ole oikeutta ajalta, jolle yrittäjän yritysomaisuuden myyntivoitto, joka liittyy yritystoiminnan lopettamiseen, jaksotetaan ansiopäivärahassa hänen työtulonsa perusteella. Pykälän 3 momentin asetuksenantovaltuuden mukaan myyntivoiton laskemisesta, myyntivoittolaskelmasta, jaksotuksesta ja jaksotuksessa käytettävästä työtulosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Työttömyysturvalain 11 luvun 16 §:n mukaan työttömyysetuuden hakemisesta ja sen yhteydessä annettavista selvityksistä sekä työttömyysetuuksien maksamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Työttömyysturvalain 14 luvun 3 e §:ssä säädetään eräistä rahoituksia koskevista säännöksistä. Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin Kansaneläkelaitokselle ja työttömyyskassoille suoritettavia ennakkoita ja lopullista rahoitusta koskevasta menettelystä sekä 3 d §:ssä tarkoitettusta kunnan ansiopäivärahaan kohdistuvan rahoitusosuuden perimisestä Kansaneläkelaitokselle ja tilittämisestä Työllisyysrahastolle. Momentti tulee tässä muodossaan voimaan 1.5.2026 (L 49/2026).

2 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Kansaneläkelaitos on osallistunut asetuksen valmisteluun.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Asetukseen tehtäisiin työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa koskevan työttömyysturvalain sääntelyn kumoamisesta johtuvat muutokset. Asetuksesta poistettaisiin työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa koskevat maininnat ja tehtäisiin muut yleistukilainsäädäntökokonaisuudesta johtuvat välttämättömät muutokset. Muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

4 Pääasialliset vaikutukset

Yleistukilainsäädäntökokonaisuuden vaikutukset on arvioitu sitä koskevassa hallituksen esityksessä (HE 112/2025 vp). Ehdotetulla asetuksella ei arvioida olevan vaikutuksia hallituksen esityksessä kuvatus lisäksi.

Ansiopäivärahaa koskevien säännösmuutosten osalta valmistelun aikana on arvioitu, että ehdotetut muutokset, mukaan lukien myyntivoiton jaksotusta koskeviin säännöksiin esitettävät muutokset, ovat luonteeltaan teknisiä. Näin ollen niillä ei olisi vaikutuksia etuudensaajien asemaan, myyntivoiton jaksottamista koskevien päätösten sisältöön tai jaksotuksen kattamaan aikaan taikka muuhun toimeenpanoon työttömyyskassoissa.

5 Lausuntopalaute

6 Säännöskohtaiset perustelut

1 luku Työttömyysetuuden maksaminen

1 §. Työttömyysetuuden maksaminen. Pykälän 1 momentin mukaan ansiopäiväraha maksettaisiin päivärahakauden alkamisesta lukien jälkikäteen neljän viikon tai kuukauden maksukausittain, kuitenkin siten, että ensimmäinen maksukausi voi olla edellä mainittua lyhyempi. Pykälän 2 momentin mukaan ansiopäiväraha voidaan maksaa neljää viikkoa tai kuukautta lyhyemmältä ajalta, jos työnhakija aloittaa työn maksukauden aikana. Pykälän 3 momentin mukaan työttömyysturvalain 4 luvussa tarkoitettu soviteltu työttömyysetuus sekä kulukorvaus voitaisiin maksaa kuukausittain jälkikäteen. Pykälästä poistettaisiin maininnat peruspäivärahan ja työmarkkinatuen maksamisesta. Pykälän maininta ylläpitokorvauksesta muutettaisiin kulukorvaukseksi vastaamaan voimassa olevaa sääntelyä kulukorvauksesta. Kulukorvauksesta säädetään työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 103 §:ssä ja työttömyysturvalain 10 luvun 6 §:ssä. Pykälään ehdotetut muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

3 §. Liikkuvuusavustuksen hakeminen ja maksaminen. Pykälän 2 momentin mukaan liikkuvuusavustuksen maksamiseen sovellettaisiin asetuksen 1 §:n 1 momenttia. Työttömyysturvalain 8 luvun 1 §:n 1 momentissa säädetään ansiopäivärahaan tai yleistukilaissa (48/2026) tarkoitettuun yleistukeen oikeutetulle työttömälle työnhakijalle myönnettävästä liikkuvuusavustuksesta (L 49/2026, voimaan 1.5.2026). Liikkuvuusavustus maksettaisiin jälkikäteen neljän viikon tai kuukauden maksukausittain, kuitenkin siten, että ensimmäinen maksukausi voi olla edellä mainittua lyhyempi. Kansaneläkelaitoksen maksaman liikkuvuusavustuksen osalta kyseessä olisi muutos nykytilaan nähden sen osalta, että neljän viikon lisäksi myös kuukauden maksukausi olisi mahdollinen.

3 luku Myyntivoiton jaksottaminen

9 §. Myyntivoittolaskelma. Pykälän 1 momentin maininta päivärahasta muutettaisiin ansiopäivärahaksi. Pykälän mukaan myyntivoittolaskelma olisi tehtävä yritystoiminnan lopettamisen yhteydessä ansiopäivärahaa haettaessa riippumatta siitä, onko yritysomaisuus tuolloin myyty. Muutos olisi luonteeltaan tekninen.

10 §. Jaksotusajankohta. Pykälässä säädetään myyntivoiton jaksotusajankohdasta. Pykälän 2 momentin maininta päivärahasta muutettaisiin ansiopäivärahaksi. Muutos olisi luonteeltaan tekninen.

11 §. Jaksotus konkurssin yhteydessä. Pykälän 2 momentin mukaan jos konkurssituomion jälkeen ansiopäivärahan saajalle tulee sellaista jaettavaa omaisuutta, joka olisi johtanut ansiopäivärahan jaksotukseen, suoritettaisiin jaksotus konkurssituomion ajankohdasta eteenpäin, jos kyseinen henkilö on edelleen ansiopäivärahan saajana. Pykälän 2 momentin maininnat päivärahasta muutetaan maininnoiksi ansiopäivärahasta. Muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

13 §. Jaksotuslaskelma. Pykälän 1 momentissa säädetään myyntivoiton jaksotuksesta. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä ei enää säädettäisi jaksotuslaskelmasta perusturvan osalta. Lisäksi kumottaisiin 3 momentti, joka koskee perusturvassa työtulona pidettävää tuloa, kun henkilöllä on eläkevakuutus ja lisäksi perusturvassa työtulona pidettävää tuloa tilanteissa, joissa henkilöllä ei ole ollut yritystoimintaa koskevaa eläkevakuutusta tai jos eläkevakuutuksen suuruus on ollut ilmeisessä epäsuhteessa yritystoiminnan suuruuteen. Muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

4 luku Liikkuvuusavustuksen rahoitus

Asetuksen 4 luvun otsikkoa muutettaisiin siten, että se koskisi liikkuvuusavustuksen rahoitusta.

15 §. Kansaneläkelaitoksen ilmoitus valtion ennakon määrästä. Kansaneläkelaitoksen olisi kuukausittain viimeistään 10 pankkipäivää ennen ennakon maksupäivää ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle se ennakko, joka Kansaneläkelaitoksen arvion mukaan tarvitaan seuraavan kuukauden aikana maksettavien liikkuvuusavustusten maksamiseen. Pykälästä poistettaisiin peruspäivärahoihin ja työmarkkinatukiin liittyvät maininnat. Pykälässä säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen ilmoituksesta valtion ennakon määrästä vain liikkuvuusavustusten osalta. Muilta osin Kansaneläkelaitoksen ilmoituksesta valtion ennakon määrästä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksessa yleistuesta.

LUONNOS

17 §. *Valtion ja Työllisyysrahaston lopullisen rahoituksen vahvistaminen.* Pykälässä säädetään valtion ja Työllisyysrahaston lopullisen rahoituksen vahvistamisesta. Pykälän 3 momentti kumottaisiin peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea koskevana.

5 luku Kuntien rahoitusosuus ansiopäivärahan perusosaan

Asetuksen 5 luvun otsikkoa muutettaisiin siten, että se koskisi kuntien rahoitusosuutta ansiopäivärahan perusosaan.

20 §. *Kunnan rahoitusosuuden periminen ja maksaminen.* Pykälän maininta työttömyysetuudesta muutettaisiin ansiopäivärahaksi. Kansaneläkelaitoksen on kuukauden 15 päivään mennessä lähetettävä kunnalle lasku kunnan rahoitusosuudesta edellisen kuukauden aikana maksettuun ansiopäivärahaan. Muutos olisi luonteeltaan tekninen.

20 b §. *Lopullisen rahoituksen vahvistaminen.* Pykälän mukaan Kansaneläkelaitoksen on tilinpäätöksensä yhteydessä vuosittain vahvistettava määrä, joka kuntien on tullut rahoitusosuutenaan ansiopäivärahan perusosaan suorittaa ja Kansaneläkelaitoksen edelleen Työllisyysrahastolle tilittää. Pykälässä ei enää säädettäisi lopullisen rahoituksen vahvistamisesta työmarkkinatuen ja peruspäivärahan osalta.

7 Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1.5.2026.